

REFERAT Sundhed & Omsorgsudvalget 2012-2025 d. 19-08-2019

Mødedato Mandag d. 19. august 2019 kl. 12:30

Mødested Borgmesterens mødelokale

Mødedeltagere Olfert Krog, Preben Rudiengaard, Britta Bendix Ovesen, Nini Oken, Ulla Koman

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Drøftelse af kommende sektorplan 2019-34.....	4
Lovforslag om målretning af de forebyggende hjemmebesøg pr. 1.juli 2019.....	7
Folder om etiske pejlemærker ved velfærdsteknologi.....	9
Kortlægning af området for mental sundhed.....	11
Orientering om status på frikommuneprojekt om søvnforbedrende teknologi.....	13
Information, forespørgsler og orientering.....	15

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutning Sundhed & Omsorgsudvalget den 19-08-2019

Godkendt.

Punkt 2: Drøftelse af kommende sektorplan 2019-34

19/16627

Resumé

Der blev på Sundhed & Omsorgsudvalgs mødet den 4. marts 2019 givet en status på arbejdet med en ny sektorplan for Sundhed & Omsorg 2019-34.

Den nye befolkningsprognose for samme periode blev på økonomiudvalgs mødet den 29. april 2019 godkendt.

Med udgangspunkt i den nye befolkningsprognose og en statusopgørelse over kommunens plejeboliger lægges der op til en drøftelse af, hvad den kommende sektorplan for Sundhed & Omsorg skal indeholde af politiske mål for den fremtidige fysiske planlægning af omsorgsområdet.

Sektorplanen skal være politisk godkendt i Sundhed & Omsorgsudvalget i løbet af sommeren 2019, så den senere kan vedtages i byrådet inden årets udgang samt eventuelt indgå i den kommende budgetlægning for Budget 2020-23.

Sagsfremstilling

Sektorplanen er en beskrivelse af den fysiske planlægning i Sundhed & Omsorg. Planen tager udgangspunkt i:

- De politiske mål for sektoren
- En statusredegørelse for kommunens nuværende boliger
- En behovsdækning – ud fra kommunens befolkningsprognose – af forskellige boligtyper i fremtiden
- Et klart billede af, hvor Sundhed & Omsorg ønsker arealreservationer i kommunen.

På Sundhed & Omsorgsudvalgs mødet den 4. marts 2019 drøftede udvalget det kommende arbejde med den nye sektorplan ud fra befolkningsprognosen gældende for 2018-33. Nærværende drøftelse tager udgangspunkt i den nye befolkningsprognose for 2019-34, som netop er blevet vedtaget i økonomiudvalget.

I bilaget ses en præsentation af den nye befolkningsprognose og en statusopgørelse over kommunens plejeboliger. Befolkningsprognosen, sammenholdt med antallet af plejeboliger i Esbjerg Kommune, viser, at kommunen i fremtiden bliver presset på dækningsgraden. Denne er i dag fastsat til 16%. Dækningsgraden betyder, at Esbjerg Kommune har 16 plejeboliger for hver 100 borger over 80 år. Hvis dækningsgraden fremadrettet skal bibeholdes på 16%, og boligantallet ikke udbygges udover de kommende års tilgange i plejeboliger, vil Esbjerg Kommune mangle 465 plejeboliger om 15 år. Allerede i 2030 vil der mangle cirka 50% af det nuværende plejeboligantal på 859.

Derfor vil en drøftelse af den fremtidige dækningsgrad være yderst relevant, så denne kan indgå i udkastet til en ny sektorplan. Et udkast som forventes udarbejdet før sommerferien og endeligt vedtages i løbet af sommeren, formentlig i august/september 2019. Sektorplanen skal dernæst være godkendt af byrådet inden årets udgang.

Befolkningspresset i de kommende år åbner også op for nye boligtyper. Forskellige steder i landet skyder tanken om seniorbofællesskaber op. Der er en tendens til, at folk ønsker at bo omkring ligesindede, når de går ind i deres otium. Denne tendens er en drøftelse værd i forhold til den fremtidige fysiske planlægning i Esbjerg Kommune.

I forbindelse med Esbjerg Kommunes indtræden i WTO's, Verdenssundhedsorganisationens, aldersvenlige netværk er kommunen blevet bekendt med boligformen Ældrebolig+.

I den norske hovedstad har man bygget hele boligkomplekser og nærmest bydele for seniorer, hvor der er tilkøbt en slags reception, hvor seniorer kan få hjælp, når behovet opstår. Denne boligform tænkes oversat til Esbjerg Kommune ved at tilknytte kommunens sygeplejeklinikker med eksisterende ældreboliger omkring kommunens plejehjem. Sygeplejeklinikkerne vil fungere som en slags reception for ældreboligerne, hvor beboerne kan tilkalde hjælp fra sygeplejeklinikkerne, når behovet opstår. Trygheden ved denne boligform er meget væsentlig. Også denne boligtype er en drøftelse værd i den fremtidige fysiske planlægning.

Befolkningsprognosen og den økonomiske situationen for landets kommuner heriblandt Esbjerg taler sit tydelige sprog. Der skal tænkes nyt i fremtiden, når kommunerne tænker omsorg, pleje og boligtyper sammen.

Lovgrundlag, planer mv.

Sektorplanen for Sundhed & Omsorg er en del af kommunens overordnede kommuneplan.

Kompetencer

Direktionen > Sundhed & Omsorgsudvalget > Økonomiudvalget > Byrådet

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Sagen drøftes.

Beslutning Sundhed & Omsorgsudvalget den 20-05-2019

Udsat.

Beslutning Sundhed & Omsorgsudvalget den 23-05-2019

Sagen drøftet.

Forvaltningen oplyser:

Det endelige udkast til en ny sektorplan er vedlagt denne sagsfremstilling som bilag. Sektorplanen sættes i høring hos Ældrerådet, Ældresagen og Handicaprådet.

Sektorplanen forventes godkendt efter høringsperioden på Sundhed & Omsorgsudvalgs mødet d. 19. august 2019.

Ny indstilling

Direktionen indstiller, at

1. Sektorplanen drøftes.
2. Sektorplanen sættes i høring.

Beslutning Sundhed & Omsorgsudvalget den 24-06-2019

Sektorplanen sendes i høring.

Udvalget ønsker en konkret plan for de kommende år samt en lægeplan for kommunen.

Forvaltningen oplyser den 12.08.19:

Sektorplanen har været i høring ved Ældrerådet, ÆldreSagen og Handicaprådet, høringssvarene er medsendt.

Ny indstilling

Direktionen indstiller, at Sundhed & Omsorgsudvalget indstiller til Økonomiudvalget og Byrådet, at

- Sektorplanen godkendes

Beslutning Sundhed & Omsorgsudvalget den 19-08-2019

Godkendt med de vedtagne ændringer.

Bilag

Høringssvar fra Handicaprådet

Høringssvar fra ÆldreSagen

Høringssvar fra Ældrerådet

Sektorplan 2019-2034 pr. 14.8.2019

Punkt 3: Lovforslag om målretning af de forebyggende hjemmebesøg pr. 1.juli 2019

19/28661

Resumé

Et lovforslag om målretning af de forebyggende hjemmebesøg er vedtaget til at træde i kraft den 1. juli 2019. I den forbindelse skal der orienteres om, hvordan kommunen fremadrettet skal arbejde med de forebyggende hjemmebesøg.

Sagsfremstilling

Forebyggende hjemmebesøg er uopfordrede, men ikke uanmeldte besøg i borgerens eget hjem. Formålet med forebyggende hjemmebesøg er at borgeren kan tale om sin livssituation med en forebyggelseskonsulent. Tilgangen i dialogen er at understøtte borgerens ressourcer og eventuelle behov for støtte. Samtidig vurderes borgerens mestrings kapacitet og der vejledes ud fra denne.

Der er mulighed for at undtage borgere, som modtager både personlig og praktisk hjælp efter §83 i lov om social service. Esbjerg kommune tilbyder ikke forebyggende hjemmebesøg til borgere der modtager både personlig pleje og praktisk hjælp, da der kommer andet fagligt personale i hjemmet.

Ændringer i ny lov er:

- Der skal tilbydes et forebyggende hjemmebesøg til alle der bor alene i deres fyldte 70. år
- Aldersgrænsen for tilbud om årligt hjemmebesøg ændres fra 80 år til 82 år. Alle borgere på 80 år skal fortsat modtage forebyggende hjemmebesøg inden de fylder 81 år. Borgere der er 81 år og var berettiget til et forebyggende hjemmebesøg inden den 1/7-19 skal fortsat have et besøg i år.
- Forsat et årligt besøg til alle i det år de fylder 75 år.
- Tilbud om forebyggende hjemmebesøg til borgere, fra de er fyldt 65 år til 79 år, som er i en særlig risiko for at få sociale, psykiske eller fysiske problemer eller på anden måde er i en vanskelig livssituation, aldersgruppen ændres til 65 år til 81 år.

Definition af særlige risikogrupper:

- Siden 2016 tilbydes i Esbjerg Kommune systematisk besøg til alle, der har mistet en ægtefælle fra 65 +. Formålet er at forebygge psykosocial mistrivsel. Erfaringer siger, at tabet af ægtefælle er en meget belastende oplevelse i ens liv. Tabet bliver for nogen så voldsomt, at de udvikler kompliceret sorg, psykiske lidelser og ensomhedsfølelse og i værste fald vælger selvmord som udvej.
- Ved henvendelse fra borger eller andre tilbydes besøg til borgere efter lang sygehusindlæggelse samt til borgere der har afsluttet et rehabiliterings eller trænings forløb, når der ikke er bevilget andre indsatser fra kommunen eller lagt en genoptræningsplan. Formålet er at forebygge genindlæggelser samt give borgerne redskaber til at øge handlekompetencer og bedre mestring af egenomsorg. Der vil være støtte og vejledning samt henvisning til/inddragelse af relevante samarbejdspartnere.
- Ved henvendelse fra borger eller andre tilbydes besøg til borgere med anden etnisk baggrund end dansk fra + 65 år. Formålet er at understøtte borgere til sund aldring. Der er evidens for at ældre med anden etnisk baggrund er i højere risiko for udvikling af livstilssygdomme.

I bemærkningerne til ny lov står der blandt andet:

Formålet med ny lovgivning er at opspore og forebygge ensomhed i de år hvor mange er i risiko for at opleve ensomhed som f.eks. i overgang fra arbejdsliv til pension og derud over at styrke opsporing af ældre i risiko for nedsat social, psykisk og fysisk funktionsevne, som ikke har nærtstående i hverdagen, som ikke kan bistå dem. Lovgivningen skal således bidrage til styrke kommunernes forebyggelsesindsats blandt ældre.

Det fremgår af lovgivningsbemærkninger at ”bo alene” eksempelvis kan defineres som, at en person er den eneste registreret med bopæl på adressen.

Det fremgår endvidere at Sundhedsstyrelsen vil udarbejde en faglig vejledning på området, som forventes offentliggjort medio 2020. Sundhedsstyrelsen vil i forlænges heraf afholde implementeringsunderstøttende aktiviteter, som vil blive udmeldt på et senere tidspunkt. Aftalen følger aftalen om satspuljen for 2019-2022.

Lovgrundlag, planer mv.

Lov om social service §79.

Kompetencer

Sundhed & Omsorgsudvalget

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundhed & Omsorgsudvalget den 19-08-2019

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Orientering om lov om ændring af lov om social service (målretning af de forebyggende hjemmebesøg).

Punkt 4: Folder om etiske pejlemærker ved velfærdsteknologi

19/7741

Resumé

Sundhed & Omsorgsudvalget har, på baggrund af et oplæg af professor Ulrik Kjær fra SDU d. 18. marts og en drøftelse på udvalgsrådet d. 6. maj 2019, fået udarbejdet en folder med udvalgets etiske overvejelser og pejlemærker ved brugen af velfærdsteknologi i kommunalt regi.

De etiske pejlemærker ved brugen af velfærdsteknologi er udarbejdet på baggrund af bidrag fra fagfolk, lokale formænd for Ældrerådet, Ældresagen og Handicaprådet, KL og forskere på området.

Dokumentet betragtes som dynamisk og vil blive redigeret løbende med bevidstheden om, at det er et komplekst og hurtigt udviklende område.

Sagsfremstilling

Velfærdsteknologien er i rivende udvikling og bruges i stor udstrækning i alle områder af sundhedssektoren i Danmark. Det handler f.eks. om dataindsamlinger, som kan bidrage med viden til en mere målrettet indsats og om robotløsninger, som kan løse opgaver inden for rengøring.

Til udvalgsrådet d. 18. marts 2019 holdt Ulrik Kjær et oplæg om emnet, hvor han rejste etiske overvejelser og spørgsmål i forhold til brugen af velfærdsteknologi i kommunalt regi.

Budskabet var at teknologien er kommet for at blive og ikke kan stoppes. På den baggrund har udvalget vurderet, at der er et behov for, at der tages aktivt stilling til, hvordan denne teknologi bruges – eller ikke bruges på sundhedsområdet i kommunen.

Udvalget blev efterfølgende præsenteret for et opsummerende debatoplæg med baggrund i Ulrik Kjærs oplæg, forrige udvalgsrådsmøde om velfærdsteknologi i Danmark, samt bidrag fra lokale formænd.

De etiske retningslinjer blev drøftet på udvalgsrådet d. 6. maj, hvor Udvalget kom frem til følgende pejlemærker:

Teknologien skal anvendes som det mindst mulige indgreb

- Eksempelvis hvis der skal ske monitorering af hovedpuden, er der ikke grund til at overvåge hele stuen

God kommunikation

- Det er vigtigt, at medarbejderne oplæres grundigt i brugen af den teknologiske løsning. Vi vil opkvalificere medarbejderne til den gode dialog med borgeren, så der derigennem skabes tryghed

Vi vil have individuelle vurderinger med udgangspunkt i et ens serviceniveau

- Vi skal tilbyde borgerne de samme ting, men tage individuelle vurderinger
- Mulighed for at sige til og fra

Det er vigtigt for udvalget, at borgeren har mulighed for at vælge til og fra.

- Det er samtidig vigtigt, at der først tages stilling efter en introduktion til hjælpemidlet.

Kompetencer

Direktionen > Sundhed & Omsorgsudvalget

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Folder om etiske pejlemærker ved velfærdsteknologi godkendes

Beslutning Sundhed & Omsorgsudvalget den 19-08-2019

Godkendt.

Bilag

Folder om etiske overvejelser i velfærdsteknologi

Punkt 5: Kortlægning af området for mental sundhed

14/20171

Resumé

På baggrund af budgetforliget af 18. september 2018 er der udarbejdet en afdækning af området for mental sundhed, som skal danne grundlag for udarbejdelsen af en handleplan for fremme af mental sundhed.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetaftalen for Budget 2019 blev forligspartierne i kommunen enige om, at fokus på udfordringer med mental sundhed blandt børn, unge, voksne og ældre fremadrettet skal styrkes. Konkret traf forligspartierne beslutning om, at der frem mod budgetforhandlingerne for budget 2020 skal foretages en tværgående afdækning af udfordringerne, og nuværende indsatser på området for mental sundhed i kommunen samt udarbejdes en samlet handleplan for mental sundhed for kommunen med henblik på drøftelse i forbindelse med udarbejdelse af Budget 2020.

Den tværgående afdækning er nu udarbejdet og består overordnet af:

- 1) En beskrivelse af den nuværende mentale sundhed blandt borgere i kommunen,
- 2) En beskrivelse af organisatoriske rammer og indsatser på området for mental sundhed i kommunen og
- 3) Konkret inspiration i form af evidens, kommunal best practice og anbefalinger fra nationale instanser til, hvordan kommunen kan fremme den mentale sundhed.

Den tværgående afdækning skal understøtte kommunens udarbejdelse af en konkret og operationaliserbar handleplan til politisk drøftelse, hvormed indsatser der bør prioriteres og igangsættes i 2020, kan udpeges.

Målgruppen for ovenstående er alle borgere i kommunen i et 0-100 års perspektiv, og fokus er på hele spektret fra trivsel til psykisk sygdom.

Økonomi

Økonomi og ressourceforbrug i forbindelse med indsatser, der bør prioriteres og igangsættes i 2020, vil være et opmærksomhedspunkt i handleplanen.

Kompetencer

Økonomiudvalg > Fagudvalg > Økonomiudvalg

Indstilling

Direktionen indstiller, at den tværgående afdækning drøftes.

Beslutning Økonomiudvalget den 12-08-2019

Økonomiudvalget besluttede at sagen sendes til udtalelse i BFU, SOU, SAU og KFU med henblik på drøftelse af indsatser på området.

Beslutning Sundhed & Omsorgsudvalget den 19-08-2019

Udvalget afventer indkomne høringssvar fra øvrige udvalg. Afsnittet vedr. ældreområdet vil udvalget drøfte med Ældrerådet, Handicaprådet og Ældresagen på kommende møde.

Bilag

Afdækning af mental sundhed

Punkt 6: Orientering om status på frikommuneprojekt om søvnforbedrende teknologi

16/7014

Resumé

Esbjerg Kommune har en vision om at være en demens- og aldersvenlig kommune. De kommende år ønsker vi blandt andet at øge udviklingen og anvendelsen af velfærdsteknologiske løsninger for at skabe mere tryghed for den enkelte og gøre borgerne mere selvhjulpne.

Sagsfremstilling

Esbjerg Kommune har en vision om at være en demens- og aldersvenlig kommune. De kommende år ønsker vi blandt andet at øge udviklingen og anvendelsen af velfærdsteknologiske løsninger for at skabe mere tryghed for den enkelte og gøre borgerne mere selvhjulpne.

I regi af frikommunenetværket – med initiativ fra Aarhus Kommune og i samarbejde med Randers, Odense og Esbjerg - har Økonomi- og Indenrigsministeriet godkendt frikommuneforsøg, som vedrører søvnforbedrende velfærdsteknologi til demente borgere.

Som led i et frikommuneforsøg afprøves velfærdsteknologiske løsninger i ældreplejen blandt borgere, der grundet kognitive funktionsnedsættelser ikke kan give et informeret habilt samtykke hertil, og som derfor normalt udelukkes af en sådan omsorgsindsats.

Esbjerg Kommune afprøver de velfærdsteknologiske løsninger med henblik på at forbedre og sikre en god nattesøvn blandt beboere på plejehjem.

Forsøget afgrænser sig til et plejecenter i kommunen. Forsøget tilrettelægges under stærk hensyntagen til borgerens selvbestemmelse og accept fra de pårørende, og de omfattede teknologier vil kun blive anvendt i situationer, hvor det resulterer i større værdighed for den enkelte borger, samt at der vil være fokus på at benytte den indsats, der er mindst indgribende i borgerens selvbestemmelsesret.

Projektet er godkendt og igangsat af Byrådet den 6. august 2018, og forsøget er ligeledes godkendt af Børne- og Socialministeriet den 27. september 2018. Forsøget er forsinket og forventes færdigt inden udgangen af 2019.

Lovgrundlag, planer mv.

§ 14 i Lov om Frikommunenetværk, jf. Lovbekendtgørelse nr. 831 af 25/6-18: ”Børne- og socialministeren kan godkende frikommuneforsøg, hvorefter kommunalbestyrelsen i en frikommune i frikommunenetværket om bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde kan træffe afgørelse om i en afgrænset periode at anvende situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning for en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 124 a i lov om social service, der har ophold i en boform efter lov om social service eller en plejebolig efter lov om almene boliger eller en friplejebolig efter lov om friplejeboliger el.lign., hvis den pågældende ikke modsætter sig dette og det samlet set vurderes som det mest hensigtsmæssige middel til at tilgodese hensynet til borgeren, herunder hensynet til borgerens værdighed og selvbestemmelse samt behovet for at drage omsorg for borgeren. Det er desuden en forudsætning, at der indhentes samtykke fra borgerens nærmeste pårørende eller fra en værge, jf. værgemålslovens § 5.”

Kompetencer

Sundhed & Omsorgsudvalget

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Sundhed & Omsorgsudvalget tager status på frikommuneforsøg om søvnforbedrende teknologi til orientering

Beslutning Sundhed & Omsorgsudvalget den 19-08-2019

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 7: Information, forespørgsler og orientering

19/1230

•

- Budget 2019 for Sundhed & Omsorg
- Oversigt over verserende sager - 190819

Beslutning Sundhed & Omsorgsudvalget den 19-08-2019

Der arrangeres studietur til Norge i foråret.

Bilag

Budget 2019 - Udvalg.pdf

Oversigt over verserende sager - 190819